

menligning har, som bekendt, været meget yndet; men det forekommer mig rigtigt nok, at hvad der end kan være at sige til dens Fordeels, naar man taler om Regjeringer og Undersaatter ganske i Almindelighed, med et Blik paa Verdenshistorien i det Hele, paa de Nationer, der ere heelt dannede, halvt dannede og raade endnu, saa kan den efter min Overbeviisning ingen ret passende Anvendelse have paa en Stat, der har den Forsatning, som vi have faaet ved Grundloven. Det er, saavidt jeg skjønner, Sagen, at, naar man bliver fri, og i samme Grad, som man bliver fri, i samme Grad bliver man ogsaa nødvendigvis ansvarlig, i samme Grad ophører den tidligere, den i mange Maader langt behageligere Stilling, — thi jeg veed det godt, det er meget bedre at have En over sig, som har Ansvaret, det er lettere at lyde end at byde i denne Verden, — i samme Grad altsaa udgaaer der et skarpt og alvorligt Kald til os om at klare for os selv. Men jo mere Ansvarligheden saaledes træder frem, jo mindre bliver Ligheden imellem Regjeringens Forhold til Folket og en en Opdragers Forhold til dem, der ere ham undergivne. Ligeledes blev det af den samme ærede Taler vittret, at en fornuftig Opdrager vil give saa faa Bud, som muligt, og saa milde Bud, som muligt, fordi Forbudet vækker den onde Lyst og pirrer til Gjenstridighed. Det er jeg ogsaa ganske overbevist om. Men en Apostel, som taler om Guds Lov, han paa- staar, at ogsaa Guds Lov har den Egen- skab, at den pirrer til Gjenstridighed, — det er Apostelen Paulus, som det er alle de Her- rer bekendt. Og deraf har jeg lært, hvad jeg med Guds Hjælp vil bevare som min Overbeviisning for bestandigt, at vel er det sandt, at man kan ved utidige Lovbestemmelser op- irre til Gjenstridighed, men ligesaa vist er det, at enten skulle vi ingen Lov have, eller ogsaa maae vi have en Lov, om hvilken dette kan siges, da det endog kan siges om Guds Lov. Det er ganske rigtigt, og kan ikke anderledes være, end at Forbudet vækker den onde Lyst; thi saalange Mennekehjertet ikke er reent, ikke er frit for Synd, vil det vise sig, at der, hvor Guds Lov, og der, hvor Mennekenes Lov siger: „Dette eller hiint maa Du ikke gjøre,”

der føler det fordærvede Hjerte sig ganske særdeles opfordret til at bryde igennem; der er det mangen en Gang ligesom en ny Ansporelse til at gjøre det, som er forbudt, netop fordi det er forbudt. Den samme ærede Taler har alluderet til Trykkefrihedsselskabets bekendte Valgsprog: „Tryk imod Tryk.“ Og i denne Henseende er jeg for det Meste tilbøielig til at være enig med ham. Jeg mener ogsaa, at Pressen maa for Størstedelen rette sig selv. Men der er ikke destomindre et Punkt, man herved ikke maa overse, og som allerede den aandrige Claudius saa træffende har gjort opmærksom paa, at nemlig de Skrifter, der gaae ud paa, at virke noget Godt ved det Alvorlige, ved det Rørende, ved det Sædelige, de henvende sig til det Høiere i Menneket, som kun i en vis Grad er oppe i os, kun er rede, naar Menneket har bestundet sig paa sin Værdighed, og alvorligt stræber at have sig i sit gode Kald og sin herlige Stilling. Men de Skrifter, der gaae ud paa at bagvaske, paa at sværte, paa at spotte, paa at haane Troen paa Gud og Evigheden, bort af Menneket's Hjerte, paa at male lascive Billeder for Angdommens Dine, de henvende sig til det fordærvede Hjerte, som af Naturen boer i os, til hvad Apostelen kalder Kjød og Blod, og de have deri særdeles veltalende Advokater, saa at man ikke kan finde, at det er paa ganske lige Vilkaar, de gode og flette Skrifter mødes, naar de mødes, og det allermindst naar det erindres, at hvor en Hædermand vil sætte sig mod flette Skrifter, der kan det ikke være Andet, end at han faaer Meget imod sig. Den Slette, han er naturligtvis anonym, han staar bag Bussen og i Skjul, men Hædermanden, som kender sit Kald, han sætter sit Navn paa og staar frem, og som følge deraf bliver han et Offer, eller maa ialfald fast segne under den Masse af Forhaanelser, der kastes paa ham, maa kanstsee see sine Nærmeste flye sig som en Pestbefængt, eller see dem lide med og føle sit Mod svækkes under deres Lidelser. Han gaaer det igennem — ja vist, man kan jo gaae meget igennem i denne Verden. Men det er ikke Folkets Dulle, om jeg forstaar det danske Folk ret, og det er ikke den Friheds Begyndelse, som nu er skænket os, at